

33rd International Scientific
Conference of the
University of Latvia 2025

Contribution ID: 1

Type: not specified

LATGALES EKONOMISKĀS ATPALICĪBAS UN AINAVU VĒRTĪBAS LOMA SABIEDRĪBAS VIEDOKLĪ PAR VĒJA PARKU ATTĪSTĪBU REĢIONĀ

Thursday, 10 April 2025 13:15 (20 minutes)

Latgales reģions Latvijas un Baltijas valstu mērogā raksturojas ar ekonomisku atpalicību (Krasnopjorovs 2023). Vienlaikus reģiona ainavām piemīt augsta kvalitāte un vērtība. Latgales ezeru ainava ir ierakstīta Latvijas kultūras kanonā (Zariņa S.a.), daļai no Latgales ainavām ir noteikts Nacionālās nozīmes ainavas statuss (Land-Lat4Pol S.a.). Nākotnē sagaidāms, ka Latgales ainavā ienāks jauni ainavas elementi –vēja parki (Zaļā brīvība 2024). Augstāk minētie apstākļi noteikuši arī pētījuma mērķi: izziņāt Latgales ekonomiskās atpalicības un ainavu vērtības ietekmi uz sabiedrības viedokli par vēja parku attīstību Latgalē. Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, pētījuma ietvaros tika veikta dažādu sociālo grupu sabiedrības pārstāvju tiešā–frontālā, gan attālinātā anketēšana. Kopā tika aptaujāti 235 iedzīvotāji, taņi skaitā pastāvīgi dzīvojuši Latgalē, kā arī tie, kas uz lauku mājām atbrauc sestdienās un atvaļinājuma laikā. Pētījumu rezultāti parādīja, ka lielākā daļa (86%) aptaujāto Latgales ainavai piešķir sevišķu vērtību, kas ir saglabājama. Daļai no sabiedrības ainava un klusums ir viens no faktoriem, kas piesaista viņus Latgalei. Vairāk kā puse no aptaujātajiem uzskata, ka Latgale ir nomale, viedokli pamatojot ar to, ka reģions atrodas tālu no Rīgas, vērojama depopulācija, zema ekonomiskā aktivitāte un trūkst darbavietu. Uz augstāk minētā sabiedrības viedokļa fona 60% aptaujāto atbalsta vēja parku būvniecību Latgalē. Būtiski lielāks atbalsts ir gados jaunu cilvēku vidū. Vēja parku būvniecību neatbalsta vecāka gada gājuma cilvēki, to pamatojot ar ietekmi uz putniem un dzīvniekiem, ainavu, tradicionālo nodarbošanos un cilvēku veselību.

Jaunāka gadu gājuma cilvēki atbalsta arī vēja parku būvniecību vizuāli pievilcīgu ainavu skatu līnijās (piemēram, skatā no Ezerniekiem pāri Ežezeram, skatā no Lielā Liepu kalna skatu torņa). Viens no jauno cilvēku argumentiem, atbalstot vēja parku būvniecību Latgalē, ir reģiona ekonomiskās izaugsmes veicināšana. Starp tiem, kas atbalsta vēja parka attīstību, lielāks atbalsts ir parka izvietojumam tālāk par 2 km no aptaujāto dzīves vietas, kas identificē uz “Ne manā sētā”(NIMBY) pozīciju.

Pētījums parādīja, ka tieši sabiedrības vecums ir galvenais faktors, kas nosaka pozitīvu vai negatīvu attieksmi attiecībā pret vēja parku būvniecību Latgalē, bet iedzīvotāju izglītībai, dzīves vietai un nodarbošanās nav būtiska nozīme. Latgales sabiedrības viedoklis parādīja, ka esošās ainavas saglabāšana prioritāra ir tieši vecākā gadu gājuma cilvēkiem, kas daļēji skaidrojams ar to, ka gados vecāku cilvēku dzīve ir ciešāk saistīta ar viņu vidi (Rubinstein, 1989). Fiziskai un sociālai videi šai sabiedrības daļai ir sevišķa loma, kas veido emocionālās un sentimentālās saites ar vietu, kur viņi dzīvo (Smith, 2009).

No pētījuma izriet, ka attīstot vēja parkus, veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, sevišķi liela uzmanība pievēršama gados vecākiem sabiedrības locekļiem.

Primary author: KIVERJAKA, Nora (Latvijas Universitāte)

Co-authors: Prof. NIKODEMUS, Oļģerts (Latvijas Universitāte); Dr ELFERTS, Didzis (LVMI “Silava”)

Presenter: KIVERJAKA, Nora (Latvijas Universitāte)